

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 5 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje označijo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovoljivo pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 24. aprila. „Times“ poroča iz Carigrada 23. t. m.: Muselmanska vstaja v Rumeliji je precej močna, okupira 30.000 Rusov, bila je uzročena vsled neznošnega (?) pritiska ruso-bolgarske vlade in pospeševana vsled bolgarskih razgrajanj. — Pri Demotici je bil 18. t. m. nedoločen boj, Rusi so izgubili 500 mož.

„Daily News“ poroča iz Peterburga 23. apr.: Predkonferenca je v principu sprejeta. Videti je, da je gotovo, ka se ob enem nazaj umakne britanska flota in ruska vojska od Carigrada. Ali Angleška dela še nove težave zaradi prevoznje skozi Dardanele in terja, naj Rusija oficijalno izreče, da je naznanjenje dogovora san-štefanskega vladam ravno istega pomena kakor predlaganje njegovo na kongresu.

London 23. aprila. Bolgari so napali osem muselmanskih vasij in tam velike neredne delali. Mohamedanci, oboroženi z orožjem, ki ga je Sulejmanova vojska pustila, bojevali so se v več bojih z Bolgari.

Pariz 23. aprila. Kakor poročajo „Havas“ je bil predlog, naj bi Rusi in Angleži odmaknili se od Carigrada, Bismarkov, kateri je, neodvisno od tega predloga, oficijozno po nemških poslanikih vladam vabilo poslati k shodu kongresa v Berlinu, da se revidirajo dogovori od leta 1856 in 1871 z oziranjem na novo pololenje v orijentu. Vse oblasti, raz en Angleške, so rekle da so pripravljene, vabilo sprejeti brez rezerve; Anglija pa

stavi kot pogoj svojega udeležanja pri kongresu to, da Rusija izpove: vsa evropska vprašanja, ki bodo nastala, morejo se le v sporazumljeni velevlasti urediti.

„Materinega jezika naša vlada nikdar nij zatirala“.

Te velikonočne dneve je bila na Dunaji pri naučnem ministerstvu enketa šolskih nadzornikov, ki so o srednjej in narodnej šoli važne posvete imeli. Zatoraj nij nič odveč če se Slovenci domislimo zdaj zgornjih besedij g. ministra Stremajerja.

Javno v Krškem pred mnogo občinstva rekel je tako mož, kateremu je v našej cislejtanskej polovici oni posel v roke dan, ki je morebiti najvažnejši v državi. Zgornje besede je mož dejal, kateremu je dano vrhovno nadzorstvo nad šolami, nad duševno odgojo naše mladeži. —

Mi Slovenci smo toliko grenkobnega v teku časov poskusili, da teh besedij lahko ne jemljemo — resnobno mišljenih, ali vzemimo jih vendar resno! —

„Materinega jezika naša vlada nikdar nij zatirala.“ Te besede našega ministra za nauk pri Krškej šolskej svečanosti so, če jih same izvzamemo iz celega njegovega govora, lepe; vzemimo za enkrat, da so res vodilo našega ministerstva.

Kakor vsem drugim narodom, tako je tudi nam Slovenem šola našega narastaja boljša narodna prihodnost kakor Herder pravi: Staat und Vaterland hebt zu dir die Hand auf, Pflanzort junger Gemüther, guter Gesinnungen und Sitten, Schule! Bist du verloren, so ist alles

verloren; denn aus dir müssen dem Staate neue, bessere Bürger kommen.“

Zastoj se ne poganjamo za dobro šolo; šola nam je arhimedično stališče. —

Nekdaj in ne pred dolgo časa bil je naše slovenske matere jezik berač pred našimi durmi, proseč jako malo prostora pri peti. Ali dejala je zdaj ekselencia gosp. Stremayr: zdaj ima vaš jezik ravnovažno mesto z nemščino. —

Naš slovenski narod pa tudi s to ravnovažnostjo ne more, ne sme in posebno ne v naših ljudskih šolah zadovoljen biti. Ali — bodimo v naših trdih časih z njo zadovoljni.

Vprašam pa vas g. učitelje: ali ravnovažnost ta v vaših šolah res vlada? Jaz jemljem najboljše iz mej vas ter pogledam v vaše šole in pri najboljše volji ne opazujem te enakopravnosti ali ravnovažnosti.

Prvič uže maltretirate našo mladež v prvem razredu z nemščino, ter kakor v Krškem v prvem razredu uže v nebo vpijočo bedarijo ongavite, da nemški s zgolj slovensko mladino molite! — drugič, v tretjem, četrtem razredu, kakor da bi bili učitelji kje gori v kakej trdo nemškej vasi, nemščino kar le kot naučni jezik rabljate in dečko naš vam mora o meridijanih, o polžih in reptilijah kar le v tem jeziku odgovarjati. Da tudi tako daleč vaša „ravnopravnost“ gre, da otroke nemški pozdravljati učite. Zato se ve da vi ne morete, poznam vaše stališče; vi ste od vseh stranij trpinčeni ljudje, vam nečem zabavljati, v marsikaterem izmed vas klije pošteno domoljubno srce; ali odkrito odgovorjeno, pritrtili mi boste, da te po ministru, vašem najvišem šefu, (po zdravih nazorih je to narod), naznačene ravnopravnosti nij v solah. G. mi-

Listek.

Leon Brassy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Prvo poglavje.

(Dalje.)

„Da, prav lahko, — vsaj je uže dva dni od tega. Sedaj vidite v kakej nevarnosti sem, ako so sorodniki jej prišli na sled, potem je vaše upanje na ženitev z njo uničeno. In kar je še hujega: jaz izgubim svojih deset tisoč tolarjev in sennor Marino me bo kakor divjo zver zalezoval, zavoljo Karle in tudi zavoljo njegovega denarja, katerega sem si po krivdi polastil.“ — „Umejem, umejem, vaš položaj je jako nevaren, ako je res tako kakor govorite,“ reče Karnar mirno, „raje beživa, kakor da Karlo dobijo, marsikateri dan sem premišljeval, kako bi biserolovca s poti spravil, in menim, da je prišel sedaj za to čas. Verjemite, vaš prijatelj iz Mazatlana vas

je izdal. Mej tem, ko je podkupljen od sennor Marina, vaše bivališče izdal, vas je svaril in menil še od vas zato kako plačo dobiti, takega „prijatelja“ bi uže pri prvem seznanju obesiti morali. Pri tacihi okoliščinah bi se mi nič čudno ne zdelo, ko bi vaše zasledovalce koj zdaj tu dobil.“ — „Pa za božjo voljo, povejte mi vendar, kaj nama je storiti?“ — „To vam bom uže povedal,“ odgovori Karnar, „pred kratkim časom sem kupil majheno ladjico, da bi se včasih za kratek čas vozil poleg obrežja. To pričakujem vsak čas, še denes zvečer ali pa jutri zjutraj mora priti, hočeva tedaj na majhen sprehod vzeti Karlo soboj.“

Moratinove oči so se zablistale, pregledal je cel naklep. „Da se le prej odpeljemo, nego zasledovalci dospé tu sem,“ godrnja on, „potem je vse dobro, Karlo bom posil ob kruhu in vodi, dokler se ne vda najinej volji. Uže davnej bi bil to poskusil, pa sem se biserolovcev bal, pa tudi sedaj morava zelo paziti, da jim ne prideva v roke.“ — „Umirate se,

z barko se bodeva uže odtegnila njihovim krempljem. Hočeva jadrati proti Sandwiškim otokom, — proti Peruškim — ali kam drugam, kamor se nama bode zljubilo. Soboij vzameva enega duhovnika, ali si ga pa na obrežji poiščeva, če ga bova ravno potrebovala, in oba bova menda vendar pregovorila ošabno gospico.“

Komaj sta bila to sklenila, ko nekdo močno potrka na vrata. Moratin obledi. „Ha, so uže tu!“ vsklikne pokazavši na vrata, „moji preganjalci so tu! Da bi jih hudič vzel!“

Trkanje se je ponavljalo, a Karnar je bil miren, kar nič nij izpremenil svojega obraza. „Le meni jih pustite,“ reče, „jaz jim bom uže pokazal. K sreči imam gori na bribu na samotnem kraju zatornico, kojo sem si napravil pred nekaterimi meseci, ko sem pričakoval tako nepriljudne goste, ravno tako bi se jih bil odkrižal. Pustite me samega in skrite se.“

nister jo je javno naznanil, da še dalje je šel ter rekel, da materinščina vlada ne zatira. Vzemite te besede resno, možje - učitelji naše mladeži, (z nemožmi, z reptiljami ne govorim), ter kakor hitro vam kakovi nadzornik poreče, da slovenščino preveč negujete, kazite na gori navedene ministrove besede. Res je, marsikateri nadzornik se misli kot merodajen za cel svet; z grandeco nepopisljivo stopa po šolah, predseduje učiteljskim konferencijam, ali bodite možje, ter pomislivši, da nij nadzornik nič manj nič več nego človek, na stopujte kakor možje, ki se ne strašijo pred še tako zvezdo na oboku človeške družbe! Pomislite besede: nobeden človek nij tako uzvišen, da bi se jaz zraven njega ničlo imel!

In vi imate avstrijskega ministra nauk za soboj; prav smelo citirajte: „die Muttersprache hat die Regierung nie bekämpft“. No, če je nij zatirala in če je ne zatira, mora dopustiti, da se slovenski materini jezik v slovenskih šolah rablja in tudi neguje; drugače je g. minister nesmiselno govoril; te besede interpretirajte povsod in tudi, če v četrti razred ljudske šole ali gimnazije stopite.

Vi ste učitelji naše mladeži, vi ste tudi uzorni starišem; morete to po vaši omiki biti. Bodite možje pa ne mevže; prostak gleda na vas; če ste vi bojzljivi in kreature, kakova hoče mladež, kakov hoče manj omikan človek biti! Naloga države našega stoletja nij, bojzljive kreature izgojevati: človek sem in prosto navzgor nosim glavo po naravi; država je radi mene in ne jaz radi države na svetu; izgojevati vam je naloga državljanu, ki so našem času primeri, t. j. može, ki možgan nemajo zato v glavi, da bi bili marijonete. Zdajšnji svet zahteva celega moža. Hočete li res to hvalo žeti, da se vam poreče: tvoji učenci so „Mädchen für alles.“ Pokličem vam v spomin, gori citirane Herderjeve besede; je dosti smisla v njih.

Pa g. Stremayr je dejal: „die Regierung hat nie die Muttersprache bekämpft.“ No, tu je v imenu g. justičnega ministra in ministra notranjih zadev ter tudi ministra trgovine govoril.

Kako se pa strinjajo te besede s tvojimi g. sodnik, ki avskultantom, tebi podvrženim praviš: „slovenische Eingabendeutsch erledigen!“ (To nij izmišlotina, prava resnica je to.) Gori navedeni ministrov izjav je tudi našim sodnikom merodajen. G. Stre-

mayr je kot pooblaščenec cele vlade govoril; on je ud mandata vlade, v kojoj tudi vaš šef, minister Glaser sedi; vaš šef vam pravi po mandataru: ne zatirajte materščine Slovincem! Gospodje, ne bom v vaših nemških aktih roval, bi bil konfisciran, pa glasno vam zavpijem na vašo juridična ušesa: „die Regierung hat die Muttersprache nie bekämpft.“ Besede te so in morajo, ako hočete vladi, vašemu šefu tudi v tem oziru poslušni biti, biti zapoved. — (Radoveden sem, koliko ubogljivcev ta ukaz na Slovenskem najde! —)

G. minister Lasser je po g. Stremayrji tudi vam političnim uradnikom zatrobil: „die Muttersprache hat die Regierung nie bekämpft.“ Vi ste dozdej slov. ljudstvu vse nemški podajali; vaši „erkenntnisse“ o kakem mlinu bili so dozdej celo nemški in jeden teh pol. uradnikov je dejal, ko mu je prišla slovenska uloga pred oči: „schon wieder was Türkisches.“ — Nič „Türkisches“, jezik avst. državljana je, ki hvala bogu še tudi pod §. 19 drž. osn. postav spada!

In vi c. k. poštarji, ki ste dozdej ravnopravnost takole štimali, da ste recepise, ki je na jednej slovenski, na drugej nemški tiskan, na nemške strani nemški izpolnjevali, vas tudi zadevajo g. min. Stremayrja besede: „die Muttersprache etc.“

Gospoda vi vsa; jaz sem g. ministra Stremayrja, ko je v Krškem navedene besede govoril, dobro opazoval; nijsem trenil z očesom in zapazil nijsem, odkritosrčno vam povem, ne najmanje ironije okolo njegovih ust; mož, ki je videl, da na slovenskih tleh pri odpiranju ljudske šole vse le o nemški glori halebujajo popeva, je jedini ozrl se ven v duhu mej slovensko ljudstvo in prav resnobno je manjšim bogovom in akcentuirano rekel: „die Muttersprache hat die Regierung nie bekämpft“, rekel s tem: jaz vašo halelujo desavuiram, materinščina Slovence nij pastrik, respektirajte jo vi vsi in ne mečite je za vrata! —

Ali zamore g. minister Stremayer tudi resno brez ironične mimike in n. glasa ironično govoriti! Kdo ve! Vi gospoda uradniki, ki ste ga iz vseh vetrov slovenske zemlje obdajali, vi razumete ta „kurialstil“, jaz manj; po vašem bodočem ravnanju z našo materinščino bomo izvedeli kako in kaj. G. Mühleisen, ud drž. pravdnštva v Ljubljani je tudi bil mej spremstvom g. ministra; — ne kon-

fiscirajte me denes, pisal in komentoval sem striktno le po besedah ministrovih: „die Muttersprache hat die Regierung nie bekämpft.“ S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. aprila.

Poljski listi, slovansko pišeči, ali vedno le po poljsko, protislovansko in samomorno ter bratomorno misleči, pišejo zdaj svete svojim poslancem, naj se zjedinijo z ustavoverci v državnem zboru posebno zaradi tega, da bode protiruska, t. j. protislovanska politika močnejša.

V **Pešti** je velik zbor nevolilcev sklenil v nedeljo agitacijo mej ljudstvom začeti za veliko peticijo, ki bode terjala občno volilno pravico. Taka agitacija je le podpore vredna.

Vnanje države.

Predkonferenco, pravijo da je sprejeta, torej bi mir imel nekaj upanja. Ali nihče prav ne veruje vanj. Angleži hoče le časa dobiti, nazadnje pa vojno srečo poskusiti. Hvala Bogu, da so vsaj popolnem osamljeni.

Iz **Carigrada** Turki arhive v Azijo pospravljajo, kar kaže, da na nadaljevanje vojske verjemó. — Muktar paša je imenovan za velikega mojstra artilerije, kar pomenja menda toliko kakor glavni poveljnik. Reuf in Osman paša bosta baje poslana za guvernerja v Azijske provincije.

Rumuni so, kakor se kaže, v Besarabskem vprašanji bolj mehki postali. Kakor poroča „Pol. Corr.“ je Bratiano v tajnej seji rumunske zbornice pripovedoval o tem, kar je na Dunaji in v Berlinu izvedel. Po tem, nema Rumunija od Avstrije in Nemške nikakove pomoči pričakovati, in on svetuje, naj se Rumunska Rusiji uda. Diplomatični agent ruski, baron Stuart, pritožil se je pri knezu Karlu zaradi rumunskega novinstva, ki ljudstvo s svojim kričanjem vznemirja. Rusiji bi dalo to lahko povod, — dejal je baron Stuart, — na dalje z Rumunsko diplomatično ne več občeati. Po družih poročilih hoče Ruska v Besarabskem vprašanji toliko modificirati, da ne zahteva več Reni in družih delov velike Donave navzgor, pa tudi ne odtoka sv. Jurija, da pa hoče na vsak način Ismail, Bolgrad in Kahul.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima 26. aprila po poludne ob 5. sejo. Na dnevnem redu so poročila o zadnjih volitvah, o subvenciji za evangelsko šolo; predlog Regalijev v ustanovljenji kopališča na levem bregu Ljubljanske nasproti vtoku njenem v Gruberjev kanal; poročilo policijske sekcije o ustanov-

Moratin nij dolgo ugovarjal, temveč se skril in prijatelju prepustil prihodnost.

Drugo poglavje.

Ko je Karnar odprl vrata, stala sta mu dva moža nasproti. Prvi, da si je imel uže sive lase, vendar nij bil videti še preveč star; bil je sključen in globoke črte njegovega obraza so značile žalost in skrbi. Drugi mu je bil jako podoben, in vsak bi sodil, da je njegov sin. Po postavi je bil eleganten, okolo pet in dvajset let star mladenič, resen obraz ga je moral vsakemu prikupiti.

Ko so se ob kratkem pozdravili in zvedavo drug drugega opazovali, se je jel Karnar spoštljivo vesti, kakor da bi čakal izraženja njihovih želj.

„Ali ne stanuje tukaj sennor Moratin?“ Karnar je v tujcih koj izpoznal pričakovane goste, Karlinega očeta in brata, pa tudi najmanjša spreminjava obraza nij naznanila njegovih mislij.

„Ali je doma?“ sta dalje povpraševala. Karnar odkima z glavo, rekoč: „Prav žal mi je, da ga nij, eno miljo od tod žge v gozdu opeko. Ali se vama mudi?“ — „Da, jako se nama mudi,“ zopet reče stareji. — „Potem bi me prav veselilo vas tja peljati, kjer dela.“ Pri teh besedah zapre Karnar vrata in se poda z njima. — „Ali smem še nekaj vprašati, sennor?“ reče zopet stareji nekoliko nemiren, kajti kmalo bi mu bilo izmanjkalo sape, „ali mi morate povedati, ima li sennor Moratin kaj družine? Jaz mislim kako hčer?“ Karnar se prikloni, in vprašalcu je vidno laglje pri srcu, ko zopet nadaljuje: „ali je doma?“ — „Žalibog, da je nij, menim, da je šla obiskat bolno sosedo.“ Tujca se vprašaje pogleda. — En trenotek sta uže mislila, da je njun spremljevalec zaradi bledega obraza ta, katerega iščeta, in da se je njima le nepoznana naredil. Zatorej zopet stareji vpraša: „Smem li vedeti, v kakem primerji sta še sennorjem Moratinom?“ — „O se ve da, jaz

sem njegov zet.“ Tujca sta se pri teh besedah oplašeno spogledala. — „Njegov zet?“ vzklikneta oba na enkrat, „doli v vasi so nama pravili, da še nij Moratinova hči omožena.“ — „Tako! morda so tudi govorili, da mi malo občeujemo s svojimi sosedi, in da je moja ženitev, ki je bila pred kratkim sklenena, še vsem skrivnost.“ — „Prav res, pravili so nama v vasi, kako samotno sennor Moratin živi,“ povzame stareji gospod zopet besedo, „toda nihče nij govoril o tem, da bi se bila Karla kedaj omožila.“ Ime Karla mu je bilo dovolj v dokaz, da se nij motil v svojem natolcevanji. — „Vidim,“ reče Karnar prijazno, „da bi rada kmalu vidila sennor Moratina, hočemo ga iti skupaj iskat.“ — „Jako ugodno, sennor, prav rada greva.“ — „Ako nijste zelo trudni, vam bode ta sprehod jako dopal.“ Ko je Karnar s tujcema pristavo zapustil, se Moratin, koji je pri vratih ves pogovor slišal, oboroži s puško in nožem ter straži.

Ujenji javnega kopališča ob Ljubljani ali Gradašici.

— (Novi deželni načelnik kranjski.) g. Kalina je predvčeršnjem v Ljubljano prišel. Na kolodvoru so ga sprejeli gg. Schöpl, Kaltenecker in škof Pogačar.

— (Poskušani umor.) Slavnega ruskega učenjaka, tudi v Ljubljani dobro znanega Kotljarevskega, profesorja na vseučilišču v Kijevu je 12. t. m. neki dijak poskušal ustreliti, a hvala bogu, profesorja nij zadel. Dijaka so prijeli in zaprli, a njegovi tovariši so ga poskušali osvoboditi. Vsled tega je vseučiliščno sodišče te dni 140 dijakov relegiralo t. j. iz univerzitet izključilo; za kazni tudi na nobedenj drugej univerziteti ne smejo študirati.

— (Čitalnica v Kropi) napravi besedo na belo nedeljo 28. t. m. ob 7. uri. Učudno se vabijo vsi udje. Začne se beseda s petjem: 1. Ilirija oživljena, napev Benj. Ipavca, besede Vodnikov. 2. Naglo bratje, od dr. Tomana. 3. Igra „Vdova in vdovec“. 4. V tihej noči, četverspev, napev Hajdrihov, besede Jenkove. 5. Mili kraj, četverspev Nedvedov. 6. Deklamacija sl. glosa od J. Koseskega. 7. Šablenka, mazurka od Knitta. 8. Pod oknom, četverspev, napev Hajdrihov, besede Preširnov. 9. Tombola. 10. Ples.

— (Načrt kontrolskih zborov) za deželne brambovce na Kranjskem se razglasa. Kontrolski zbori se bodo vršili meseca oktobra: 6. v Novem mestu, 8. v Metliki, 9. v Črnomlju, 11. v Kočevju, 12. v Ribnici, 13. v Velikih Laščah, 15. v Žužemberku, 16. v Trebnju, 17. v Zatičini, 18. v Litiji, 19. v Ratečah, 20. v Krškem, 21. v Kostanjevici, 23. v Mokronogu, 1. na Vrhniki, 2. v Logatci, 3. v Ložu, 4. v Postojni, 5. v Bistrici, 6. v Senožečem, 7. v Vipavi, 9. v Idriji, 11. v Škofej Loki, 12. v Kranji, 13. v Trzinu, 14. v Radovljici, 15. v Kranjski gori, 17. v Kamniku, 18. v Brdu, 20. v Ljubljani. — K vsakoletnim kontrolskim zborom priti je dolžnost vsakega deželnega brambovca, kateri v istem letu nij bil primoran priti k izučbi novincev ali k vajam v orožji. Vsi deželni brambovci, ki imajo dolžnost priti h kontrolskemu zboru, pa nijso prišli, se bodo s klicnim listom nekega dne poklicali pred kontrolskega feldveblja k drugi kontroli, ter imajo pričakovati ostro kazni, ako ne morejo popolnem opravičiti

svoje izostaje od kontrolskega zbora. Vsak deželni brambovec, ki ne biva v okrajih svojega bataljona, utegne se udeležiti kontrolskega zbora tiste kontrolske postaje, katera je najbližja njegovemu bivališču. H kontrolskemu zboru se mora soboj prinesiti brambovski list, kakor tudi tista pisma, na katera se opira sprememba v stanu ali spremembe v rodovini, n. pr. poročni in smrti list, itd.

Razne vesti.

* (Streljanje na kneza Turn-Taxisa.) V zadnjem listu smo v prvem telegramu povedali, da je na Dunaji nek trgovski agent streljal na kneza Turn-Taxisa, cesarskega štalmajstra. Iz dunajskih listov denes dopolnjujemo, da se zločinec zove Bernard Wild in je — jud. Počakal je v praterji kneza Taxisa in ko se je mimo peljal, strelil je dvakrat iz revolverja a ga ne zadel. Precej ga je na stotine ljudi obstopilo, ki so strelca prijeli. Na policiji je ta povedal, da je izgubil vse svoje premoženje pri zavarovalni družbi „Europa“ v katero odboru je predsedoval baje knez Thurn-Taxis. Ker mu je ta zdaj odrekal denarno pomoč, hotel se je Wild maščevati nad njim. Usmrtiti ga nij mislil.

* (Zgorela.) Strašna nesreča se je zgodila te dneve v hiši grofa Torrepalma, španskega poslaniškega tajnika na Dunaji. Gospoda je ravno večerjela in malo pred polnočjo pričnejo s kvartami igrati. Proti polu ene slišijo presunljiv krik iz kuhinje, na kar vsi kvarte iz rok pomečejo in tja hitijo, od koder se je krik čul. Strašen prizor vidijo tu! 22 letna dekla Marija Kozik ležala je na tleh vsa v ognji. Obleka bila je uže vsa izgorela, lasje so bili v največje m plamenu in dekla se nij več zavedala. Sluga grofinje poskušal je ogenj s tem uginiti, da je veliko ruto čez nesrečnico vrzel, a s tem je ogenj le še povečal. Tudi grof sam se je trudil, da bi nesrečnico rešil, vse zastonj, nij se mu posrečilo, a poškodoval se je pri tem na desni roki. Nesrečnico prepeljali so potem v bolnico, in misli se, da ne bode okrevala. Ogenj nastal je po tem, da je dekla svetilno za petrolej prižigala, a svetilnica pade na stran ter se petrolej v njej vname, na kar je razpočila in na takov način to nesrečo napravila.

* (Mlada ljubezen.) Zagrebški list poroča: 14 let je bil on komaj star, ona pa 13, in vendar sta se jako ljubila. Kje sta se bila seznanila, ali na gladkem parketu „izo braževalne“ šole, ali na ledu, ko sta se drsala, — o tem naša povest ne ve poročati, a toliko nam je znano, da je goreča ljubezen užgala njuni mladi srca, da sta si v mrzlej

noči, pri luninem svitu, „večno zvestobo“ obljubila, in koncem sta sklenila — skupaj pobegniti — Ker sta pa bila pošteno kristjansko odgojena, — kajti ona je hodila v klostersko šolo — zato sta tudi hotela pošteno kristjansko v zakon stopiti, da bi jima hudobni duh ne mogel škodovati. 9 gld. 25 kr. imela sta oba skupaj v žepu, — to je bilo vse, kar sta si bila oba dva prihranila, — ko sta se na pot podala, da bi našla kje kakšnega fajmoštra, ki bi ju bil zvezal. Potem bi se bila vrnila, pred stariši na kolena pala ter jim vse razodela. Vidi se, da sta bila jako praktična. Za potovanje sta si izbrala na dobro srečo karlovsko železnico. V Jaski sta se ustavila, tod sta prenočila, in potem peš dalje bežala. Stroški za vožnjo, prenočišče v gostilni in večerjo zmanjšali so skoro ves njun imetek tako zelo, da zdaj nijsta mogla več na dalje odlašati, in v bližnji vasi sta šla k župniku. Ta gospod nij se malo začudil, ko izve mladih zakonskih kandidatov željo. Mislil je najprej, ka je kdo mlada zaljubljena k njem v — aprila poslal, a ko mu tragično na kolenu padeta, ter z jokom pripovedujeta svojo zgodovino, izprevidel je, da je stvar resna, — a kljub temu se glasnemu smehu nij mogel ubraniti. Gospod župnik jima je hotel navidezno ustreči, ter pravi, da mora za takov sveti čin še vse pripraviti, naj pa mej tem časom ostaneta njegova gosta. Mlada kandidata bila sta z vsem jako zadovoljna. Drugi dan moralo bi biti ženitovanje; gospod župnik je zato opravilo uže vse pripravil, povabil svate, družice in druga, vse je bilo uže v redu, in morali bi iti v cerkev, kar se vrata odprlo in v sobo stopita. — o! strašno! — oče in mati mladega zaljubljenega. Župnik je namreč telegram poslal staršem v Zagreb, ter jim vse natanko naznanil. Se ve da nij niti prošnja niti jok trdega srca staršev omečil, — vrniti morala sta se oba zaljubljenca domov in gospod župnik jima še obljudil, da jih hoče čez 10 ali 15 let poročiti. Slabo tolažilo takej vročej ljubezni. Kar se je na dalje zgodilo o tem bomo molčali, povemo pa to, da sta mlada zakonska kandidata zopet — začela v šolo hoditi.

Svět, ki ga je treba ubogati.

Mej boleznimi, katere se najbolj ponavljajo v statistiki smrtij, mora se jetika označiti za takovo, katera najčesče v družine prinaša žalost ter zaradi katere največ ljudi umre. Doslej znanost nij še zasledila nobednega gotovega pripomočka, nego se je zadovoljila s tem, da je boli jetičnih lajšala in jim se skrbnim zdravljenjem za nekoliko let daljšala življenje. Vsakdo vé, da na prsih bolnim priporočajo po zimni bivaliti v mitem podnebji ter kolikor najbolj moči v obliži jelovih gozdov, katerih izparivanje pljučam vrlo dobro deje. A mnogo je taci nesrečnikov, ki svojega bivališča ne mogo promeniti, in tem velja v prvi vrsti ta članek.

Poskušaji, katere so najprej v Bruselji a pozneje skoraj povsod drugod izvedli, dokazali so, da tēr, smolast produkt jelčin, najugodnejše vpliva na bolzni v prsih in pljuči.

Uže zatagadelj treba, da ta produkt visoko cenijo vsi bolniki. A nadalje se ima naglasiti, da bi se baš iz početka bolzni to zdravilo rabiti imelo. Najneznatnejši prehlad more prouzročiti obolenje pljuč, in zatorej bi se ne smelo pozabljati, da se s tērom vsakdo takoj lečiti jame, kadar pričinja kašljati. To naredbo varnosti je tembolj priporočati, ker mnogi bolniki na prsih ne vedo prav za prav kakovo bolezen imajo ter menijo, da so se zgolj hudo prehladili, ali da jih je napal samo nepomemben pljučen katar, dočim se jih je uže lotila jetika.

Najprimernejše se more tēr v obliki kapsul uporabljati. Gospod Guyot, lekarničar v Parizu, prireja majhene, stožkom podobne kapsule, v velikosti osvalkov, katere pod tanko skorjo žolčno imajo vzemek najboljšega in najčistejšega norveškega tēra in katerih dve ali tri ti skoraj na mah olajšajo bol, ako jih povžiješ pri vsakem obedu, kadar si prehladen, ali na pljuči, za naduho ali za jetiko bolan. Ker je v vsakej sklenici po 60 kapsul, stane to vse zdravljenje vsak dan bore 10 do 20 krajcarjev, a ti razven njih nij treba nobednih drugih medicin, ni ječmenovke, ni pastil ni sirupov.

Gospod Guyot prevzema garancijo jedino za one sklenice, na katerih naslovu je trobarveni njega podpis.

Zatoga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Tržne cene

v Ljubljani 24. aprila t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr.; — raž 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 69 kr.; — ovos 3 gld. 41 kr.; — ajda 6 gld. 18 kr.; — pros 6 gld. 50 kr.

Prišli so do gozda. „No, sennor,“ reče Karnar, „ker sem vam jaz na vsa vprašanja odgovoril, prosim, da mi tudi vi sedaj blagovolite na moje. Smem li prositi za ime?“ Tujca se spogledata, kakor bi ne vedela, kaj imata tu storiti. „Vprašam,“ nadaljuje nljudo Karnar, „ker posnamem iz vaših vprašanj, prihoda in obraza, da nij Moratin pravi oče Karle!“

Začudena vsklikneta pri teh besedah njegova spremljevalca in starejši reče: „Je-li mogoče, da resnico mislite, da boste še moj prijatelj?“ — „I se ve da,“ odvrne on zelo priljudno in prijazno, „iz Karlinih besedij in Moratinovega obnašanja proti njej ter iz družih vzrokov posnamem, da on nij njen pravi oče.“

Vsi obmolče. Tujca se spogledujeta. Karnar jih zmerom natanko opazuje, rad bi na vsak način kaj več o njih zvedel. „In ako je vaša misel prava,“ reče vendar starejši, „ako bi prišel nje pravi oče, in bi hudobneža spoznal ter tirjal od njega svojo hčer, kako bi

ga vi sprejeli?“ — „Z veseljem bi ga pozdravil, saj bi naju oba iz sitnosti spravil.“ — „Bi li pomagali očetu hudodelca kaznovati?“ Pri teh besedah obstane starejši tujec in zre neprenehoma Karnarju v oči. — „Kaj!“ vsklikne Karnar, „je li mogoče, da ste vi oče moje ljube žene, da je prišel uže dolgo zaželeni čas?“

Vsi so vtihnili za entrenotek. Dasiravno nijsta tujca mogla nju zavzetje zakrivati, ko sta zvedela, da je ta Karlin mož, sta vendar sedaj obžalovala, da je voditelj na bolji stopnji kot ona dva. Tudi sta prevdarila, da se lahko zmoti človek, kajti tudi možje dobrega srca se nam včasih sumljivi po zunanosti zde. „Hočem se vam odkriti,“ reče nazadnje starejši, „da, jaz sem Karlin oče!“ — „Jaz sem to uže koj v začetku vedel,“ odvrne Karnar s priliznjeno prijaznostjo, „iz vsega srca vas pozdravljam.“ — Pri teh besedah pada roko obema.

(Dalje prih.)

— kornuza 6 gold. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 05 kr.; — fižol hektoliter 10 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 74 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednina kilogram 54 kr.; — telečnine 54 kr.; — avinjsko meso 68 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 95 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva urda 4 kv. metrov 6 gold 50 kr.; — mehka 4 gld 50 kr.

Loterijske srečke.

V Trstu 20. aprila: 54. 37. 18. 64. 78.
V Linci 20. aprila: 13. 43. 26. 73. 77.

Zdravnik za zobé dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na vseučilišču v Gradcu,
je začel svojo

zobozdravno in zobo-tehnično praktiko

6. aprila t. l. v Ljubljani „Hotel Elefant“, vsak dan od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne.

Moje c. kr. priv. **zobne preparate**: Antiseptikon-ustno vodo, 1 steklenico 1 gld., zobni prah, velika škatlja 1 gld., mala 80 kr., zobna pasta, 1 škatljica 80 kr., 1 mali povezek 30 kr., prodajejo v Ljubljani bratje Krisper, Birschitz, E. Mahr in Businaro; v Škofjeji Loki trgovec Marinšek in v lekarni v Kranji. (110—5)
Ostali bodem tukaj še celi teden po velikej noči.

Oglas.

Redni občni zbor obrtnijsko-pomočnega društva,

vpisanega tovarništva z omejeno zavezo,
bode v nedeljo 28. aprila 1878 dopoldne ob 11. uri v veliki mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Začetni govor društvenega ravnatelja.
2. Letno poročilo in računski sklep za l. 1877.
3. Poročilo ravnatelja.
4. Poročilo v zadnjem občnem zboru izvoljenega odbora za pregled računov.
5. Volitev 4 udov v ravnateljstvo za tri leta.
6. Volitev odbora za pregledovanje računov l. 1878.
7. Posamezni nasveti udov.

Ravnateljstvo obrtnijsko-pomočnega društva, vpisanega tovarništva z omejeno zavezo v Ljubljani,

J. N. Horak,
vodja.

(130)

Kundmachung.

Die ordentliche Generalversammlung
des
gewerblichen Anhilfskassen-Vereines,
registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung,
findet
Sonntag, 28. April 1878, Vormittags
11 Uhr im grossen städt. Rathhaus-Saale statt.

Tagesordnung:

1. Eröffnungsrede des Vereins-Direktors.
2. Jahresbericht und Rechnungsabschluss pro 1877.
3. Mittheilungen des Vereins-Direktors.
4. Bericht des in der letzten Generalversammlung gewählten Revisionsausschusses.
5. Ergänzungswahl von 4 Mitgliedern des Vorstandes.
6. Wahl eines Revisionsausschusses zur Prüfung der Jahresrechnung pro 1878.
7. Abfällige besondere Anträge der Genossenschafts-Mitglieder.

Der Vorstand des gewerblichen Anhilfskassen-Vereines, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung in Laibach,

J. N. Horak,
Direktor.

Tujci.

23. aprila:

Pri **Slonu**: Nahlik iz Dunaja. — Hönigman iz Grada. — Kohn, Dobransky iz Pešte. — Matar iz Celja.

Pri **Mališi**: Redl iz Dunaja. — pl. Kalina iz Grada. — Haasbauer iz Dunaja. — Hahn iz Trsta. — Hostnik iz Dunaja.

Štebo	C. kr. cekini	Napol.	London	Akcie na 1000 frankov	1850 d. posojilo	Zlata renta	Enotni d. d. v srebru	Enotni d. d. v bankovcih
106	5	9	122	210	792	111	64	61 gld. 15
85	79	82	50	60	80	85	85	15
								kr.

Dunajska borza 24. aprila.

Za odrasle in otroke!

Dr. A. Plenka „Anticatarrahicum“ proti vsakemu náhodu sliznih mren.

Ta čaj, prirejen na znanstvenem temelji od najbolj zdravih zelišč in korenin, izvrstno deluje pri vseh náhodih sliznih mren v krlju, v sapniku in njega vejah, v pljučih, v želodci in črevih, vrlo pomaga pri kataru v mehurju, v maternici ter nje nožnici, tudi ublažuje okrepitve in kri čisteč.

Paket z návodom po 80 kr. in 40 kr.

Dr. A. Plenka prašek za kašelj.

Prav dobrega okusa in koristen.

Škatljica z návodom in dijetetičnim poukom 40 kr.

Dr. A. Plenka prebavni prašek.

Preizvrstno deluje proti želodčni kiselini, izgagi, riganju, brezslastnosti, slabej prebavnosti, zlateji žili, in je zatoj visokocenjeno domače zdravilo.

Škatljica z návodom in dijetetičnim poukom 70 kr.

(Z n. v. c. kr. patentom od 28. marea 1861. l. vse zavarovano proti ponarejanju.)

Dobiti je v Ljubljani: lekarna g. E. Birschitz; v Mariboru: lekarna g. W. Königa; v Zagrebu: lekarna g. S. Milbaha, in skoro v vseh večjih mestih avstro-ogerske monarhije. (98—3)

Kdor hče proti velikemu rabatu prevzeti zalogo, naj se obrne na lekarno „Zur Mohnen“ v Gradcu.

Vojska,

zaradi katere so morale izostati
obilne naročbe na iztok, daje
povod

tovarni za oskrbovanje nevest

A. Straussa, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21,

da vse odbržane večje in manjše pošiljatvo perila za gospode, gospe in dece, kakor i platno, robe, prte itd., daje po sledečih zares nizkih cenah, da si urno izprazni orjaško skladišče.

Prejeto blago, katero posebno dobro ne ugaja, radi izmenjamo, in na zahtevanje, ako se vrnitev plača, pošljamo poleg računa po nakaznicah tudi denar nazaj.

Namesto dveh le eden goldinar!

1 gate za gospode	prej gl. 1.50 zdaj le kr. 75
12 angl. robecev iz batista, z barvenim robom, obrobljeni	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 angl. trikot-jopica ali hlače, bela in barvana	gl. 2, „ „ gl. 1.—
6 elegantnih batistovih robecev z barvanim robom, zarobljeni	gl. 2, „ „ gl. 1.—
6 trojnih zavratnikov, najnovjši kroj	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 izšivana srajca za dame, iz najlepšega širtinga	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 elegantne hlače za dame ob kraju okinčane	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 fin nočni korset iz širtinga, obrobljen, najboljši	gl. 2, „ „ gl. 1.—
6 finih platnatih robecev, jamčeno pravo platno	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 platnene gate za gospode	gl. 2, „ „ gl. 1.—
1 fina barvana kretos-srajca, jamčena prava barva	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 bela srajca za gospode z gladkimi trojnimi prsi	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 jako okinčana srajca za dame, najboljša	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 najfinjša izšita hlače za dame, elegantno izvedeno	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 spodnje krilo za dame iz širtinga, najlepši kroj	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 gate za gospode, pravo rumbarško platno	gl. 3, „ „ gl. 1.50
1 angl. oxford-srajca, najnovjši izgled, jamčeno prava	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 srajca za gospode iz pravega rumbarškega platna in	gl. 4, „ „ gl. 2.—
lepo nabranimi prsi	gl. 4, „ „ gl. 2.—
6 parov finih angl. manšet, najnovjši kroj	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 fino izšita srajca za dame, bogato okinčana	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 eleg. franc. korset z bogato vezuino	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 fino spodnje krilo za dame, bogato okinčano	gl. 4, „ „ gl. 2.—
1 šifon, oxford-ali kretos-srajca	gl. 1.—, 1.25, 1.50
1 šifonsrajca za gospode na prsih bogato nabrana	gl. 1.50, 2.—, 2.50
1 šifonsrajca za gospode na prsih fantastično nabrana	gl. 2.—, 2.50, 3
1 šifonsrajca za gospode s platenimi fantazi-prsi	gl. 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50
1 ducent nogovic za dame, belih ali barvanih	gl. 3, 4, 4.50, 5, 6
1 srajca za gospode, za ples in soareje, fina, z rokami vezena	gl. 2, 2.50, 3
1 ducent nogovic za gospode, belih ali barvanih	gl. 3, 4, 4.50, 5, 6
1 srajca za gospode, rumbarška, prava, gladka ali nabrana, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
1 srajca za gospode, prava rumbarška, fantazija in vezena, najfinjša	gl. 3.50, 4, 4.50, 5
1 srajca za dame, pravo platno, gladka in fantazija, najfinjša	gl. 1.50, 2, 2.50, 3
1 srajca za dame, pravo platno, vezena, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive	gl. 9, 10
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive, čisto platno, najfinjšo	gl. 13.50, 14.50, 16.50
1 mizno pokrivalo za 6 oseb, cvilih in damast	gl. 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50
1 mizno pokrivalo za 12 oseb, cvilih in damast	gl. 8.50, 10, 11, 12, 14
1 kos 30 vallov 4 četrtnike šir. domačega platna	gl. 5.50, 6.50, 7.50, 8
1 kos 40 vallov 5 četrtnik šir. kreaskega platna	gl. 16, 17, 18, 18.50
1 kos 50 vallov 5 četrtnik šir. irlandca ali holandca	gl. 18, 19, 20, 22, 24, 27, 30
1 kos 64 vallov 5 četrtnik šir. rumbarškega platna	gl. 24, 27, 30, 33, 36, 40, 60
12 kosov brisač, cvilih in damast	gl. 3, 3.50, 4, 5, 6, 7

Rabat: 1 damastno mizno pokrivalo za 6 oseb ali 24 robecev pri nakupih za 50 gold.

Pismene naročbe proti gotovemu denarju ali povzetju se vestno in urno izvrše. — Cenilniki in računi za ženitovanjske oprave se zastonj dopošljajo. (378—8)

Wäsche-Brautausstattungs-Fabrik

von **A. Strauss**, Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 21.

„SLAVIA“

vzajemno-zavarovalna banka v Pragi.

P. t. členom oddelkov I. in II. (zavarovanje kapitalov in dohodkov za doživetje in smrt) iz let 1869 do 1872 pripada

10% dividenda.

Ta dividenda izplačuje se od zavarovalnine, ki je bila leta 1872 plačana, na podlagi §. 3. pravil odd. I. in II., počenši s 1. januarjem 1878, na tiste police, ki so dosedaj v veljavi in sicer na ta način, da se odšteje 10% zavarovalnine na pobotnicah, ki se imajo plačati leta 1878.

Dividenda, ki pripada na zavarovanje vlog poleg oddelka II. d) razkazilo 2. in 3., prenesla se bode vsled sklepa pregledovalnih odborov odd. I. in II. ter odd. III. v skupnem znesku v društva za vzajemno podedovanje odd. III.

(129—1)

Glavno ravnateljstvo

vzajemno-zavarovalne banke „SLAVIJE“ v Pragi.